

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed

Citation: Kierkegaard, Søren: "Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 16*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 , s. i. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-sfv-txt-shoot-id72f00937-d0eb-4b83-bcd9-040c53c0e553.pdf> (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 16

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Indledning

I min Forfatter-Virksomhed er der naaet et Punkt, hvor det lader sig gjøre, hvor jeg føler Trang til, hvad jeg derfor nu anseer for min Pligt: een Gang for alle saa ligefremt og aabent og bestemt som muligt at forklare, hvilket der er hvilket, hvad jeg som Forfatter siger mig at være. Øieblikket er, hvor ugunstigt end i en anden Forstand, nu dertil, deels fordi, som sagt, dette Punkt er naaet, deels fordi jeg nu i Literaturen anden Gang vil træffe sammen med mit Første, med andet Oplag af »Enten - Eller«, som jeg ikke tidligere har villet lade udgaae.

Der er Tid til at tie og der er Tid til at tale. Saalænge jeg har anseet den strengeste Taushed religieust for min Pligt, har jeg paa enhver Maade stræbt at bevare den. Jeg har heller ikke betænkt mig paa, hvad der hænger sammen med Taushed og Gaadefuldheden og Dobbeltgheden, i *endelig* Forstand at modarbeide min Stræben. Hvad jeg i denne Henseende har gjort, er blevet misforstaaet, forklaret som Stolthed, Hovmod og Gud veed hvad. Da jeg religieust ansaae Taushed for min Pligt, har jeg ikke gjort det Mindste for at fjerne denne Misforstaaelse. Men Taushed ansaae jeg for min Pligt, fordi Forfatterskabet endnu ikke var saaledes til efter sin Totalitet, at Forstaaelsen kunde blive Andet end Misforstaaelse.

Dette lille Skriffs Indhold er da: hvad jeg som Forfatter i Sandhed er, at jeg er og var religieus Forfatter, at hele min Forfatter-Virksomhed forholder sig til Christendommen, til det Problem: at blive Christen, med directe og indirecte polemisk Sigte paa det uhyre Sandsebedrag: Christenheden, eller at i et Land saadan Alle ere saadan Christne.

Enhver, hvem Christendommens Sag i Sandhed ligger paa Sinde, og jo alvorligere den ligger ham paa Sinde, ham vil jeg, og desto indstændigere, bede at gjøre sig bekendt med dette lille Skrift, ikke nysgjerrigt, men eftertænksomt, som man læser et religieust Skrift. Hvorvidt et saakaldet æsthetisk Publikum har fundet eller skulde kunne finde nogen Nydelse ved at læse eller ved at læse i den Produktivitet, den æsthetiske, der er Incognito'et og Bedraget i Christendommens Tjeneste: er mig naturligviis, totalt forstaaet, det Indifferent; thi jeg er religieus Forfatter. Antaget: at en saadan Læser fuldkomment forstaaer og bedømmer den enkelte æsthetiske Frembringelse: totalt misforstaaer han mig, da han ikke forstaaer den ind i Forfatter-Virksomhedens religieuse Totalitet. Antaget derimod, at En, der forstaaer Forfatter-Virksomheden efter den religieuse Totalitet, maaskee ikke forstaaer en enkelt æsthetisk Frembringelse i samme: da er denne Misforstaaelse kun en tilfældig.

Hvad jeg her skriver er til Orientation og til Vitterlighed, det er ikke et Forsvar eller en Apologie. Sandeligen om ellers i Intet, paa dette Punkt troer jeg at have Noget tilfælles med Socrates. Thi som hans Dæmon, da han var anklaget for og skulde dømmes af »Mængden«, han der var sig bevidst at være en guddommelig Gave, formeente ham at *forsvare* sig - hvilken Uanstændighed og Selvmodsigtelse vilde det ikke ogsaa have været! -: saaledes er der i mig og i det Dialektiske ved mit Forhold Noget, som gjør mig det umuligt og gjør det i sig selv umuligt at føre et »Forsvar« for min Forfatter-Virksomhed. Jeg har fundet mig i Meget, jeg haaber - dog hvo veed, maaskee bliver Fremtiden blidere end det Forbigangne - at skulle finde mig i Mere, uden at tabe mig selv; det Eneste, jeg ikke kunde finde mig i, og ikke kunde gjøre uden at tabe mig selv og det Dialektiske i mit Forhold (hvilket netop er det jeg ikke kunde finde mig i) er at *forsvare* mig qua Forfatter; det vilde være en Usandhed, der om den end meningsløst hjalp mig til at vinde den ganske Verden, evigt blev min Undergang. Ydmyg for Gud, ogsaa for Mennesker veed jeg vel, hvad jeg *personligt* kan have forbrudt, men jeg veed ogsaa med Gud, at just min Forfatter-Virksomhed var en uimodstaaelig indre Trangs Tilskyndelse, en Tungsindigs eneste Mulighed, en dybt Ydmyget, en Poeniterendes redelige Forsøg paa, ved enhver Opoffrelse og Anstrengelse i Sandhedens Tjeneste, om muligt, at gjøre noget Godt igjen til Vederlag. Og jeg veed derfor med Gud, for hvis Øine dette Foretagende fandt og finder Naade, som det glæder sig ved hans Bistand, at i Forhold til mit Forfatterskab er jeg ikke Den, der skal forsvare mig for de Medlevende; thi er jeg i saa Henseende Noget, er jeg ikke den Skyldige, ei heller Defensor, men Aktor.

Dog anklage de Medlevende gjør jeg heller ikke, just fordi jeg religieust har forstaaet det som min Pligt at tjene Sandheden saaledes i Selvfornegtelse, at det var min Opgave, paa enhver Maade at forhindre, at jeg blev den Anseete, den Elskede. Kun Den, der ved sig selv forstaaer, hvad sand Selvfornegtelse er, kun han kan løse min Gaade, og see, at det er Selvfornegtelse. Den, der ikke ved sig selv forstaaer det, maa snarere kalde min Adfærd Selvkjærlighed, Stolthed, Særhed, Galskab, hvilket jeg Alt, conseqvent, ikke anklager ham for; thi jeg er jo i den sande Selvfornegtelses Tjeneste selv medvirksom dertil. Der er ubetinget Eet, som ikke kan forstaaes hverken paa en larmende Forsamling, eller af et høistæret Publikum, eller i en halv Time, det er: hvad christelig Selvfornegtelse er. For at forstaae det, dertil fordres megen Frygt og Bæven, stille Eensomhed, og i lang Tid.

At jeg har forstaaet det Sande, jeg foredrager, derom er jeg evig forvisset; at de Medlevende, forsaavidt de ikke forstaae det Samme, naar de engang i Evigheden ere blevne fritagne for mange forstyrrende Bekymringer og Besværligheder, for hvilke jeg har været fritagen, og i Evigheden have fundet Alvorens

Stilhed, Eensomhed og Tid nok til at tænke; at de, med det Gode eller med det Onde, ville nødsages til at forstaae det Samme, derom er jeg lige saa forvisset. Hvor megen Misforstaaelse jeg derfor end har lidt (thi fordi jeg selv frivilligt har udsat mig derfor, deraf følger da ikke, at jeg ikke *virkelig* kan lide, saa var jo al sand christelig Lidelse, der netop er den frivillige, ophævet; ei heller følger deraf, udendvidere og ganske ligefrem, at »de Andre« ingen Skyld have, saa vist det er sandt, at det er i Sandhedens Tjeneste jeg lider det): jeg kan ikke Andet end takke Gud – ikke fordi jeg lider saaledes, men for hvad der beskæftiger mig uendeligt, at han forunder mig at forstaae Sandheden.

Og saa blot Eet endnu. Det følger af sig selv, at ganske, det er, i den reent personlige Inderlighed, i hvilken jeg eier Forklaringen af min Forfatter-Virksomhed, kan jeg ikke fremstille den. Deels kan jeg ikke saaledes gjøre mit Guds-Forhold offentligt, da det hverken er Mere eller Mindre end den almindelige menneskelige Inderlighed, som ethvert Menneske kan have det, uden nogen Officialitet, hvilken det var en Forbrydelse at fortie og Pligt at fremhæve, eller hvilken jeg kunde gjøre gjældende, beraabende mig paa den; deels kan jeg ikke ville (og det kunde vel heller Ingen ønske, at jeg skulde) paanøde Nogen, hvad der kun angaaer min private Personlighed, hvori dog naturligviis for mig er indeholdt Meget til Forklaring af min Forfatter-Personlighed.